

SCHADE ROND JAARWISSELINGEN EN EFFECT VUURWERKVERBOD

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	De hoogte van de schade	3
3	Het effect van een vuurwerkverbod	5

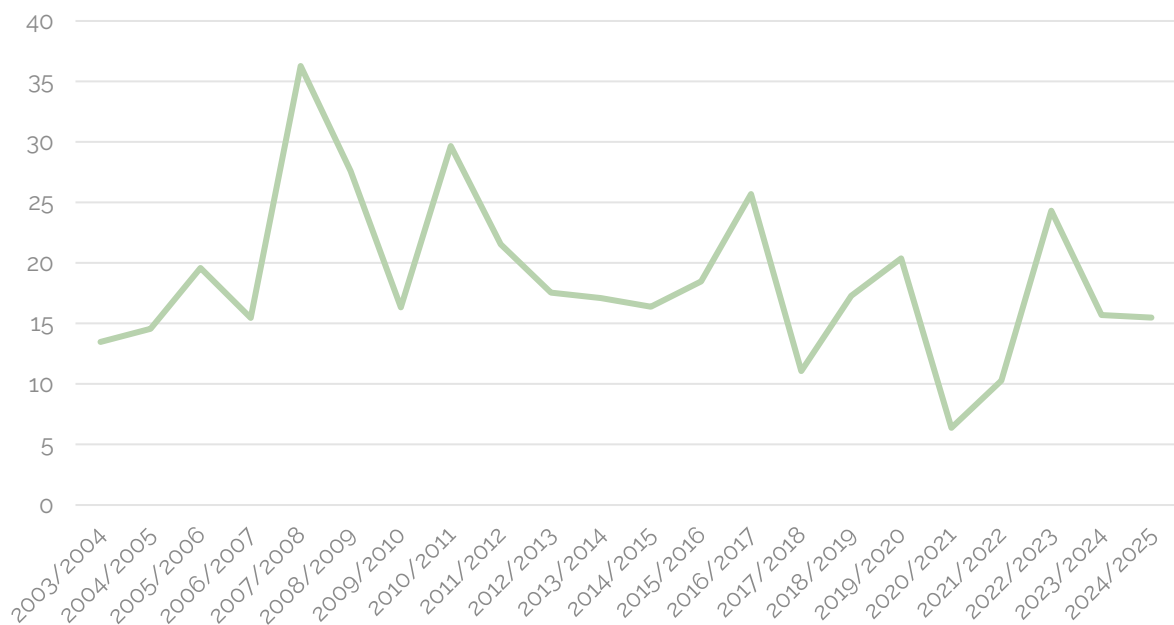
1 Inleiding

Na de recente goedkeuring door de Eerste Kamer lijkt het landelijke vuurwerkverbod definitief. Het verbod gaat in vanaf de jaarwisseling van 2026 op 2027. Met behulp van verzekeringsdata maken we een schatting van de schade die hiermee naar verwachting kan worden bespaard. Deze schatting heeft vooral betrekking op de eerste jaarwisseling waarin het verbod van kracht is. Omdat het afsteken van vuurwerk in Nederland een diepgewortelde traditie is, zal dit gebruik niet van de ene op de andere dag verdwijnen. Wel verwachten we dat het aantal schadeclaims in de jaren daarna geleidelijk verder afneemt.

2 De hoogte van de schade

Het Data Analytics Centre van het Verbond van Verzekeraars registreert al meer dan twintig jaar de extra schade die optreedt tijdens de jaarwisseling. Het gaat hierbij om schade die bovenop een normale dag komt en volledig is toe te schrijven aan activiteiten rond oud en nieuw, waarbij het afsteken van vuurwerk een van de meest risicovolle factoren vormt. In figuur 1 is de totale hoogte van de schade door claims van particulieren te zien. Het betreft schade aan inboedel, opstal en voertuigen, gecorrigeerd voor inflatie en uitgedrukt in prijzen van 2025.

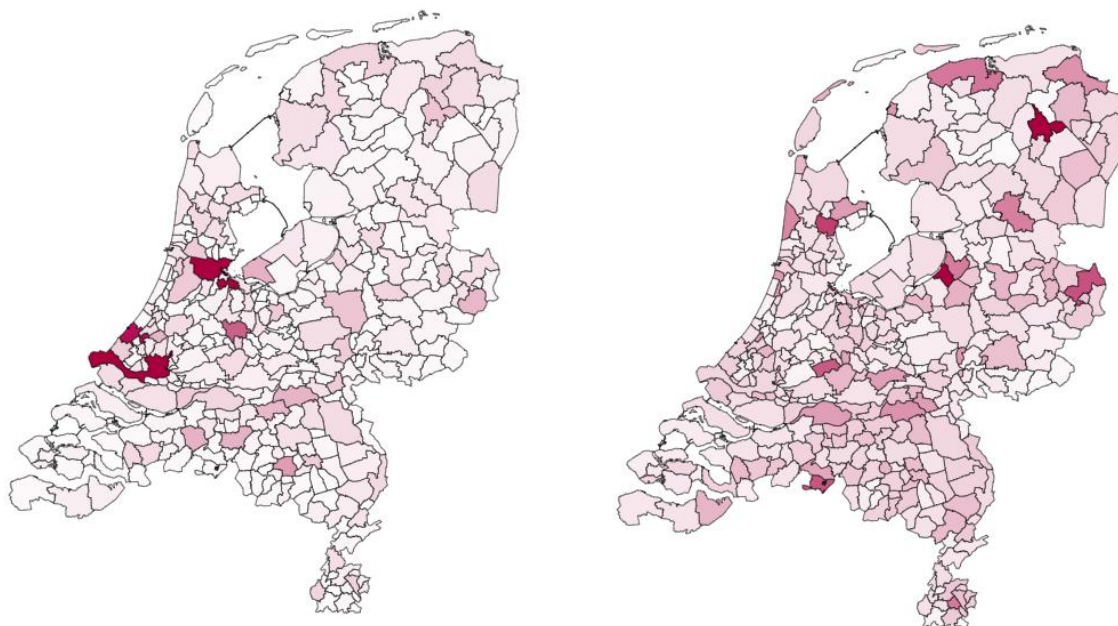
Figuur 1 Schade als gevolg van jaarwisselingen, woonhuis plus auto, mln euro, in prijzen van 2025.

Uit figuur 1 blijkt dat de schade per jaarwisseling sterk varieert. Vooral de jaarwisseling van 2007 op 2008 verliep zeer onrustig, met onder andere brandstichtingen op scholen en veel ongelukken als gevolg van mist die wegens de vuurwerkdeeltjes in de lucht nog dikker werd. Daartegenover staan de jaarwisselingen van 2020 op 2021 en 2021 op 2022, waarin de schade juist uitzonderlijk laag was. In deze periode gold een landelijk vuurwerkverbod wegens de coronapandemie. Deze ervaring geeft al een eerste aanwijzing dat een permanent verbod de totale schadelast aanzienlijk kan terugdringen.

Gemeenten experimenteren al sinds 2008 met vuurwerkverboden. In het begin betrof dit relatief kleine gebieden, zoals in Arnhem, waar men na de jaarwisseling van 2007 op 2008 besloot scholen te beschermen door rondom die gebouwen vuurwerk te verbieden. Het effect van een verbod hangt sterk samen met de verdeling van de schade over de gemeenten. Wanneer we de gemiddelde schade per gemeente berekenen, zien we dat vooral de grote steden verantwoordelijk zijn voor hoge totale schadebedragen. Als we de schade afzetten tegen het aantal inwoners, ontstaat een ander beeld: in meer landelijke gemeenten ligt de schade per inwoner juist hoger, terwijl deze in stedelijke gebieden relatief lager uitvalt. Deze verschillen zijn weergegeven in figuur 2.

Figuur 2 Gemiddelde schade van de jaarwisseling per gemeente, in absolute bedragen (links) en per inwoner (rechts). Rood is relatief veel schade, wit is relatief weinig schade.

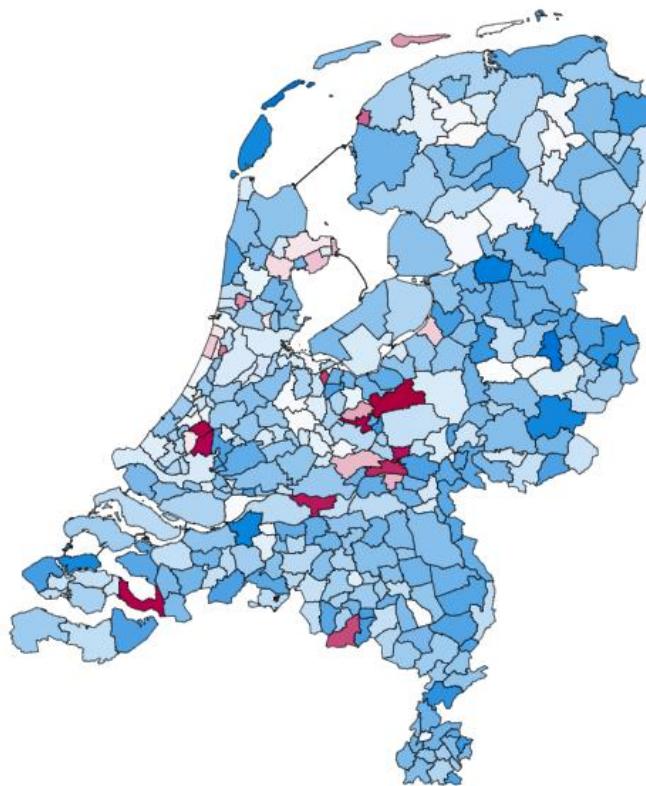

3 Het effect van een vuurwerkverbod

Vanaf de jaarwisseling van 2013 op 2014 werden de aangewezen vuurwerkvrije zones groter en beter afgebakend. Hierdoor konden we vanaf dat moment systematisch analyseren wat de gevolgen zijn van een vuurwerkverbod. De jaarwisselingen van 2020 op 2021 en 2021 op 2022, waarin voor het gehele land een verbod gold, leveren bovendien een uniek referentiepunt op, waardoor elke gemeente tenminste twee waarnemingen met een vuurwerkverbod heeft. Uit nieuwsberichten over die periode blijkt weliswaar dat de verboden lang niet overal volledig werden nageleefd, maar in de meeste gevallen zien we minder schadeclaims.

Voor onze analyse hebben we per gemeente de gemiddelde schade berekend in jaren met en in jaren zonder vuurwerkverbod. Gemeenten waar slechts delen van het grondgebied onder een verbod vielen, zijn meegenomen in de categorie 'met verbod'. Hierdoor ontstaat waarschijnlijk een onderschatting van het daadwerkelijke effect. Opvallend is dat een verbod niet in alle gemeenten leidde tot minder schade, alhoewel dat dit in de meeste gevallen wel zo was. Figuur 3 laat het verschil per gemeente zien tussen de vuurwerkschade in jaren zonder verbod en die in jaren met verbod.

Figuur 3 Verschil tussen schade zonder vuurwerkverbod en met vuurwerkverbod: rood is een negatief verschil (meer schade met een vuurwerkverbod), blauw is een positief verschil (minder schade met een vuurwerkverbod).

Bij de berekening is gekeken naar het procentuele verschil tussen beide situaties, waarmee een landelijk gemiddelde is berekend. Uit deze berekening komt naar voren dat de schade tijdens een jaarwisseling met vuurwerkverbod gemiddeld 28 procent lager ligt. Bij een gemiddelde schade van bijna negentien miljoen euro per jaarwisseling, waarbij rekening is gehouden met inflatie, betekent dit dat het eerstvolgende verbod een besparing van ongeveer vijf miljoen euro kan opleveren. Daarbij gaat het uitsluitend om verzekerde particuliere schade aan woningen en voertuigen. Schade aan gemeentelijke eigendommen, aan bedrijven en aan voertuigen die alleen WA verzekerd zijn, is hierin niet meegenomen. Het ligt voor de hand dat ook in deze categorieën een aanzienlijke vermindering optreedt zodra het vuurwerkverbod breed van kracht wordt.